

Kansalliskielilautakunta 10.05.2023 § 18

§ 18

Tilannekatsaus Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erityistehtävästä tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Elisabeth Kajander

Päätösehdotus Palvelulinjajohtaja, Sote-palvelutuotanto, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä tilannekatsauksen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Kansalliskielilautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 33 §:n mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa. Tätä tehtävää varten käynnistettiin valmisteleva projekti, joka kesti vuoden 2022 maaliskuusta joulukuuhun. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi rahoitusta projektille, ja projekti esiteltiin lautakunnan edellisessä kokouksessa.

Tehtävä on lakisääteinen, ja se jatkuu toistaiseksi voimassa olevana vuodesta 2023 alkaen, jolloin hyvinvointialue aloitti toimintansa. Laki itsessään ei anna paljoakaan evästyksi tehtävän muotoiluun, ohjaamiseen tai rahoittamiseen. Tämä mahdollistaa tehtävän melko vapaan muotoilun. Tarkoituksena on, että muotoilemme tehtävän tänä vuonna laajalla rintamalla, matalalla kynnyksellä ja kevyellä hallinnolla, jotta se pääsee käyntiin nopeasti. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa hallinnosta ja kustannuksista vuonna 2023. Mahdollisia isompia kehittämisprojekteja varten täytyy sopia rahoituksesta asianosaisten kanssa tai hakea ulkopuolista rahoitusta. Kaksikielisten hyvinvointialueiden verkosto on toistaiseksi tehtävän yhteistyöryhmä. Tässä ryhmässä päätämme tehtävään sisältyvistä toimenpiteistä ja substanssiagendasta. Ryhmään kuuluu kaksikielisten hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin edustajien lisäksi edustajia myös HUS-yhtymästä, Sosiaalialan osaamiskeskus FSKC:sta ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta. Erityistehtävän organisaatio ja ohjaus riippuu tulevasta rahoituksesta ja mahdollisesta sopimuksesta.

Valtioneuvosto on antanut 2.3.2023 päivitetyn asetuksen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta

(koskee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 ja 37 §:iä). Asetuksessa tarkennetaan yhteistyöalueita (ns. YTA-alueet) koskevaa 36 §:ää ja vahvistetaan, että kaksikielisten hyvinvointialueiden tulee sopia yhteistyöstä ottaen huomioon Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valtakunnallinen kehittämistehtävä (järjestämislain 33 §). Asetus tulee voimaan 1.7.2023. Länsi-Uudenmaan tehtävää koskevasta sopimuksesta tulee mahdollisesti osa järjestämislain 39 §:ssä tarkoitettua, Varsinais-Suomen koordinoimaa kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimusta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa. Tehtävän voi nähdä myös koordinoivana ja yhteensovittavana funktiona. Vaikka laki itsessään keskittyy ainoastaan kehittämistehtävään, työhön on tärkeää ottaa mukaan kaikki TKIO-työhön kuuluvat osat (tutkimus, kehittäminen, koulutus ja innovaatiot). Tärkeää on myös tiivis yhteistyö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen oman TKIO-toiminnan ja maan suomenkielisen TKIO-toiminnan kanssa (muun muassa seuraamalla YTA-sopimusten sisältöä kielinäkökulmasta). Rakentaessamme uutta toimintaa vuoden 2023 aikana vuonna 2022 toteutetun valmistelevan projektin perusteella on tavoitteina toiminnan hallinnollinen organisointi, tehtäviä koskevien suunnitelman ja painopistealueiden laatiminen sekä toiminnan näkyväksi tekeminen. Yhtä lailla on tärkeää jatkaa jo käynnistettyjä verkostoja muiden kaksikielisten hyvinvointialueiden kanssa sekä kartoittaa, mitkä muut verkostot voisivat olla tärkeitä. Erityisesti yhteistyö tutkimus- ja koulutustoimijoiden, organisaatioiden kanssa on tärkeää.

Tehtävän painopisteenä on

- 1) materiaalin ja tiedon tasavertainen saatavuus ruotsin kielellä (esim. tekoälyn käyttäminen kääntämisessä, kääntäjien yhteinen termipankki)
- 2) laadukkaiden ruotsinkielisten palvelujen tasavertaisen saatavuuden kehittämisen tukeminen (esim. olennainen tieto siitä, kuinka ruotsinkieliset palvelut toimivat, kehittämisalusta tutkimus- ja kehittämisprojekteja koskevan yhteistyön edistämiseen)
- 3) ruotsin kielen taitoisen, pätevän henkilöstön riittävyys (esim. yhteiset ruotsinkieliset täydennyskoulutukset).

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Päätöshistoria